

การดำเนินงานศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน อำเภอปัวจังหวัดน่าน

ที่ตั้งศูนย์จัดการศัตรูพืช ชุมชนอำเภอปัว

อำเภอปัวได้พิจารณาจัดตั้งศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนอำเภอขึ้น ณ หมู่ที่ ๗ บ้านป่ากลางตำบลป่ากลาง อำเภอปัว จังหวัดน่าน ตามความเห็นชอบของคณะกรรมการศูนย์ฯ เนื่องจากสถานที่มีความพร้อมในการจัดประชุมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ มีสถานที่เก็บวัสดุอุปกรณ์ และจัดกิจกรรมต่างๆสามารถเป็นศูนย์กลาง ของ ทั้ง ๑๒ ตำบล ได้พิกัด: x : ๗๐๑๖๘๐y : ๒๑๑๕๕๓๕zone ๔๗

องค์ประกอบศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน

คณะกรรมการศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนอำเภอป่า

องค์ประกอบของคณะกรรมการ

- อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านละตัวแทนกลุ่มเกษตรกร

จำนวน ๓๔ คน

คณะกรรมการศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนอำเภอป่า จังหวัดน่าน

ประธาน	นายรัฐภูมิ	ชั้นสลิ	๐๘๐-๑๓๑๔๗๒๕
รองประธาน	นายเสริม	คำแปง	๐๘๗-๙๙๙๖๒๘๗
เลขานุการ	นางสาริณี	เนตรทิพย์	๐๘๗-๐๗๐๔๑๘๓
เหรัญญิก	นายปาน	สุวงกฎ	๐๘๖-๙๒๓๒๔๑๖
ประชาสัมพันธ์	นายผาย	พาสนาวงศ์	๐๘๙-๙๕๔๗๙๖๗
กรรมการ	นายขจร	ไชโย	-
กรรมการ	นายอุดม	ปัตคำ	-
กรรมการ	นายสมฤทธิ์	ศิลป์ท้าว	-
กรรมการ	นายลอย	พรมคำ	๐๙๗-๙๑๘๓๖๐๔

รายชื่อสมาชิกศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนอำเภอป่า
อำเภอป่า จังหวัดน่าน

ลำดับ ที่	ชื่อ-สกุล	ที่อยู่			หมายเหตุ
		บ้านเลขที่	หมู่	ตำบล	
๑	นายรัฐภูมิ ชั้นสลิ	๙๐	๗	ป่ากลาง	
๒	นายเสริม คำแปง	๑	๙	เจดีย์ชัย	
๓	นายสาริณี เนตรทิพย์	๕๗	๒	วรรณคร	
๔	นายวิเชียร วาริทิพย์	๕๑	๘	วรรณคร	
๕	นายศรีวรรณ คำยา	๓๖	๑	อวน	
๖	นายสมจิตร กิตินันท์	๔๙	๕	เจดีย์ชัย	
๗	นายจันทร์ พรมลังกา	๑๗๔	๑	สถาน	
๘	นายศรีต่อง ชั้นไชย	๒๐๓	๗	เจดีย์ชัย	
๙	นายบุญธรรม สุวรรณ	๑๖๗	๔	สถาน	
๑๐	นายสนิท ปัญญาวรรณรักษ์	๑๖๗	๑	ศิลาเพชร	
๑๑	นายกิจ ชีฆางค์	๑๖	๘	อวน	
๑๒	นายคง ขาวยอง	๑๑๖	๖	อวน	
๑๓	นายลอย พรมคำ	๕๒	๑๐	อวน	
๑๔	นายผาย พาสนาวงศ์	๘๕	๑	ไชยวัฒนา	
๑๕	นายพลวัฒน์ สายแปง	๖๑	๙	อวน	
๑๖	นางมลิ ทีคาวงค์	๑๕๑	๑	ศิลาเพชร	
๑๗	นางสุภาพ อรินทร์	๕	๑	ศิลาเพชร	
๑๘	นางจันทร์สม ชูสีอ่อน	๑๓๘	๑	ศิลาเพชร	

ลำดับ ที่	ชื่อ-สกุล	ที่อยู่			หมายเหตุ
๑๙	นางสุพรรณ มิสละ	๑๐๙	๑	ศิลาเพชร	
๒๐	นายปาน สว่างกฎ	๘๒	๒	บัว	
๒๑	นายอาจ จิตอารี	๕๑	๘	สถาน	
๒๒	นายอุดม ปัดคำ	๒๙	๑๒	ภูคา	
๒๓	นายเสาร์ รกไพร	๓๑	๑	สกาต	
๒๔	นายสมฤทธิ์ ศิลป์ท้าว	๙๗	๑	ป่ากลาง	
๒๕	นายสันต์ ยาป็น	๑๓	๑๓	สถาน	
๒๖	นายสุทัศน์ ไชโย	๗๔	๔	ศิลาแลง	
๒๗	นางรัตนา ศิริรัตน์	๑๙๗	๒	ไชยวัฒนา	
๒๘	นายขจร ไชโย	๑	๗	แก่ง	
๒๙	นายคงเดช คำเทพ	๑๐๘	๑	วรรณคร	
๓๐	นายอดุล ไชยตัน	๗๒	๓	อวน	
๓๑	นายช่วย วังแสง	๙๑	๑	แก่ง	
๓๒	ร.ต.พนม เนตรทิพย์	๑๗๕	๘	วรรณคร	
๓๓	นายเกียรติ อุปละ	๑๓๔	๕	อวน	
๓๔	นายเหรียญ คำหว่าง	๑	๒	อวน	

สมาชิกศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนอำเภอป่า

สมาชิกศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนอำเภอป่า มาจากการรวมกลุ่มของอาสาสมัครเกษตรกรหมู่บ้าน ซึ่งได้รับการคัดเลือกหรือสมัครใจเข้าเป็นอาสาสมัครเกษตรกรหมู่บ้านและตัวแทนกลุ่มเกษตรกรให้เป็นคณะกรรมการศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนและเป็นสมาชิกศูนย์ฯ โดยสมาชิกศูนย์ฯ ได้รับการถ่ายทอดความรู้จากเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรแล้วสามารถนำความรู้ไปดำเนินการจัดการศัตรูพืชด้วยตนเอง ได้แก่ กิจกรรมการสำรวจสถานการณ์ศัตรูพืช การผลิตขยายศัตรูธรรมชาติ การผลิตสารชีวภัณฑ์ โดยมีเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรเป็นที่ปรึกษา

คณะกรรมการศูนย์ฯ นำความรู้ที่ได้รับจากการถ่ายทอดความรู้ไปเผยแพร่ ขยายผลให้กับเกษตรกรในหมู่บ้าน เพื่อขยายเครือข่ายเป็นศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนในระดับตำบล หมู่บ้าน ต่อไป

บทบาทและหน้าที่คณะกรรมการบริหารศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนอำเภอปัว มีดังนี้

บทบาท ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน(ศจช.)

๑. สำรวจและติดตามสถานการณ์ศัตรูพืช ได้คัดเลือกแปลง นายรัฐภูมิ ชันสลิ หมู่ที่ ๗ ตำบลปากกลาง อำเภอปัว จังหวัดน่าน เป็นแปลงติดตามสถานการณ์การระบาดของศัตรูพืชในพื้นที่อำเภอปัว เพื่อสามารถปฏิบัติหรือดำเนินการในช่วงตามฤดูกาลผลิตและเพื่อสามารถเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับสิ่งที่เกิดขึ้นของศัตรูพืชและประชากรศัตรูพืชนั้นๆ ในพื้นที่ได้อย่างต่อเนื่องเพื่อนำข้อมูลที่ได้มาแจ้งเตือนภัยแก่เกษตรกรให้รับทราบและสามารถเตือนการระบาดของศัตรูพืชให้รู้ล่วงหน้าว่าจะเกิดอะไรขึ้นในฤดูกาลนั้นๆ

แปลงติดตามสถานการณ์การระบาดของศัตรูพืช นายรัฐภูมิ ชันสลิ

๒. รายงานและเตือนภัยการระบาดของศัตรูพืช หากเกิดการระบาดของศัตรูพืช โดยการแจ้งให้ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนอำเภอปัว เพื่อประชาสัมพันธ์แจ้งเตือนการระบาดให้กับเกษตรกร เพื่อจะได้หาแนวทางในป้องกันกำจัดศัตรูพืช มีการเฝ้าระวัง และติดตามอย่างต่อเนื่อง

๓. เรียนรู้เทคโนโลยีการบริหารจัดการศัตรูพืชที่เหมาะสม เช่นการป้องกันกำจัดศัตรูพืชโดยวิธีผสมผสาน การสำรวจ ติดตาม เฝ้าระวังสถานการณ์และประเมินพื้นที่ระบาดของศัตรูพืช สามารถวินิจฉัยและวิเคราะห์สถานการณ์การระบาดของศัตรูพืช โดยส่งข้อมูลให้สำนักงานเกษตรอำเภอปัว นำข้อมูลมาเตือนภัยให้เกษตรกรทราบเพื่อเฝ้าระวังและพิมพ์ข้อมูลลงในโปรแกรมรายงานแปลงติดตาม ฯ เพื่อนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์

๔. ถ่ายทอดความรู้ด้านการควบคุมศัตรูพืชสู่เกษตรกร โดยสมาชิกศูนย์ฯ ได้รับการฝึกอบรม การพัฒนาสมาชิกศูนย์จัดการพืชชุมชน โครงการลดความเสี่ยงเกษตรกรจากการระบาดของศัตรูพืชโดยมีเจ้าหน้าที่ สำนักงานเกษตรอำเภอเป็นวิทยากรและเป็นพี่เลี้ยงในการถ่ายทอดให้ความรู้ เพื่อให้สมาชิกศูนย์ฯ ได้พัฒนาศักยภาพด้านความรู้ และทักษะสามารถเลือกใช้วิธีจัดการศัตรูพืชที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ ตลอดจนสามารถสำรวจติดตามสถานการณ์ศัตรูพืช การผลิตขยายจุลินทรีย์ และการควบคุมศัตรูพืชโดยวิธีผสมผสาน นอกจากนี้สมาชิกศูนย์ฯ ได้รับการถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านการจัดการศัตรูพืชแล้วยังสามารถเป็นวิทยากรถ่ายทอดความรู้ให้แก่เกษตรกร และผู้สนใจในหมู่บ้านโดยเกษตรกรสามารถนำไปปฏิบัติได้จริงและสามารถคิดวิเคราะห์ตัดสินใจด้วยตนเองในการเลือกใช้วิธีการจัดการศัตรูพืชได้อย่างเหมาะสม

๕. ผลิตและขยายสารชีวภัณฑ์ควบคุมศัตรูพืช ถ่ายทอดให้ความรู้ให้แก่เกษตรกรและเกษตรกรในหมู่บ้านและแปลงข้างเคียงโดยสามารถให้ความรู้ในเรื่องของการผลิตเชื้อไตรโคเดอร์มา การปฏิบัติ และการนำไปใช้ประโยชน์อย่างถูกวิธี และสามารถตรวจวินิจฉัยศัตรูพืช และศัตรูธรรมชาติ เพื่อสามารถตัดสินใจในการใช้วิธีการจัดการศัตรูพืช

๖. ขับเคลื่อนมาตรการควบคุมศัตรูพืชสู่เกษตรกรและชุมชน การสำรวจ ติดตาม เฝ้าระวัง สถานการณ์และประเมินพื้นที่ระบาดของศัตรูพืชสมาชิกศูนย์ฯสามารถสำรวจตรวจแปลงติดตามสถานการณ์ศัตรูพืชสัปดาห์ละ ๑ ครั้ง หลังจากนั้นข้อมูลของศัตรูพืชที่เก็บได้ เช่น ชนิดพืช ศัตรูธรรมชาติ สภาพอากาศ ลงในแบบสำรวจติดตามสถานการณ์ศัตรูพืชเพื่อเฝ้าระวังศัตรูพืช ศัตรูธรรมชาติ นอกจากนี้สมาชิกศูนย์ฯ สามารถวินิจฉัยศัตรูพืชจากแปลงของตนเองและนำความรู้เผยแพร่สู่เกษตรกรแปลงข้างเคียง ทำให้เกษตรกรมีความรู้และชุมชนมีความเข้มแข็งเพิ่มขึ้น

๓.กิจกรรมหรือการดำเนินงานของศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนอำเภอปัว ปี ๒๕๖๕

คณะกรรมการและสมาชิกศูนย์ได้มีวางแผนและกำหนดกิจกรรม การวางแผนงบประมาณ กรอบระยะเวลาในการปฏิบัติงานในพื้นที่เป้าหมาย และทำหน้าที่ประสานงาน รายงาน และจัดทำข้อมูลด้านการจัดการศัตรูพืชและอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องโดยสนับสนุนการดำเนินงานของศจช. เช่น การถ่ายทอดให้ความรู้แก่สมาชิกและผู้สนใจ ติดตามผลการดำเนินงาน ความก้าวหน้า และปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นในแต่ละกิจกรรม ตลอดจนการประชาสัมพันธ์ ให้คำแนะนำ ปรีกษา แก่ประชาชนที่สนใจ เกี่ยวกับการประกอบอาชีพการเกษตร

หรือการผลิตขยายสารชีวภัณฑ์ซึ่งได้แก่ เชื้อราไตรโคเดอร์มา เชื้อราบิวเวอร์เรีย เชื้อราเมตาไรเซียมโดยสนับสนุนสารชีวภัณฑ์พร้อมใช้เบื้องต้นให้กับเกษตรกรผลิตเอง เพื่อใช้ในการป้องกันโรคและแมลง

จากการดำเนินงาน ปี ๒๕๖๕ที่ผ่านมาสมาชิกศูนย์ฯ ได้รับการสนับสนุนหัวเชื้อจากสำนักงานเกษตรจังหวัดน่าน และได้มีการส่งเสริมถ่ายทอดเทคนิคการผลิตให้เกษตรกรได้รู้จักและนำไปใช้ได้อย่างถูกต้อง โดยจากการดำเนินงานที่ผ่านมาได้รับการยอมรับจากเกษตรกรเป็นอย่างดีจากการนำสารชีวภัณฑ์ไปใช้ในแปลงพืชผักและแปลงข้าวเพื่อป้องกันโรคและแมลง จึงเป็นที่สนใจแก่เกษตรกรที่ต้องการจำนวนมากในแต่ละหมู่บ้าน แต่เนื่องจากปริมาณและจำนวนหัวเชื้อที่ได้รับไม่เพียงพอต่อความต้องการของเกษตรกร สมาชิกศูนย์ฯ จึงได้มีการวางแผนการผลิตหัวเชื้อและการนำไปสู่การขยายผลไปยังตำบลและหมู่บ้าน ดังนี้

๓.๑ กิจกรรมอำเภอเยี่ยมเคลื่อนที่

๓.๒ กิจกรรมการถ่ายทอดความรู้ด้านการควบคุมศัตรูพืชสู่เกษตรกร

๓.๓ ติดตามและให้คำแนะนำเกษตรกร

๓.๔ กิจกรรมถ่ายทอดความรู้ด้านการผลิตและขยายสารชีวภัณฑ์ ขยายผลสู่โรงเรียน

๓.๕ กิจกรรมถ่ายทอดความรู้ด้านการผลิตกับดักแมลง ขยายผลสู่กลุ่มแปลงใหญ่

๔. ปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงาน

- ๔.๑ คณะกรรมการศูนย์ฯ และสมาชิกศูนย์ฯ มีเวลาในการดำเนินงานเป็นช่วงๆ ไม่มีความต่อเนื่อง
- ๔.๒ สมาชิกศูนย์ฯ ยังไม่มีความชำนาญชนิดศัตรูพืชและศัตรูธรรมชาติ
- ๔.๓ คณะกรรมการศูนย์ฯ ขาดทักษะและขาดงบประมาณในการทำอย่างต่อเนื่อง

๕. ข้อเสนอแนะ

- ๕.๑ ควรมีแปลงติดตามสถานการณ์ศัตรูพืชทุกตำบล
- ๕.๒ ขอรับการสนับสนุนงบประมาณของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องมีความต่อเนื่องเช่น อปท.